

అడుగుల చప్పుళ్లు

అప్పటిదాకా జోరున వర్షం కురిసి ఆగిపోయింది. అర్ధరాత్రి దాటి అప్పటికి అరగంటయింది.

చలికి ముసుగు తన్ని పడుకున్న రామారావు, గాఢనిద్రలో ఉన్నాడు. అప్పటిదాకా ఏవో కబుర్లు చెప్తూ ఉన్న అతని భార్య భారతి అలసిపోయి, తనూ గాఢ నిద్రకి లోనయింది. అప్పుడు—

వీధిలో చప్పుళ్ళు వినవచ్చాయి, ఉన్నట్లుండి. తపతపమని వర్షం నీటిలో అడుగులు వేగంగా పడిన ధ్వనులు వచ్చాయి.

రామారావుని చేత్తో తట్టి పిలిచింది—

రామారావు లేచి కూర్చున్నాడు. “ఏమిటి, భారతి?” అన్నాడు నిద్రమత్తులో.

“ఎవరో తలుపు తడుతున్నారండి” అంది భారతి లైటు వేస్తూ. రామారావు మత్తు వదిలింది.

“ఎవరయి ఉంటారబ్బా?” అంటూ లేచి, తలుపు తీయటానికి అడుగులు వేశాడు రామారావు.

“ఏమండీ! కొంచెం ఆగండి. తొందరపడి తలుపు తీయవద్దు” అంది భారతి కంగారుగా. ఏమిటన్నట్టు చూశాడు రామారావు భార్యవైపు.

“అర్ధరాత్రి పూట! ఆ వచ్చింది ఎవరో ఏమిటో, తెలుసుకుని, తలుపు తీయండి అంది.” రామారావు నవ్వాడు. “ఫర్లేదులే” అంటూ వెళ్లాడు.

తలుపు తీశాడు. చలికి గజగజ వణుకుతూ, ఒక ఆకారం నిలబడి ఉంది గుమ్మంలో.

“ఎవరూ?” అన్నాడు రామారావు. ఆ వ్యక్తిని ఆనవాలు పట్టలేక. బయట చీకటివలన.

“నేను లోకనాథాన్ని” అంటూ లోపలికి వచ్చాడు అతను. అతను లోకనాథం. అతన్ని ఆహ్వానిస్తూనే రామారావు ఆశ్చర్యపోయాడు. భారతికూడా సంభ్రమానికి లోనయింది. గబగబాలోనికి వెళ్లి చెంబుతో నీళ్ళూ, తువాలూ తెచ్చి అందించింది అనుకోని అతిథికి. లోకనాథం లోనికి వచ్చి, కాళ్ళకడుక్కుని, తువ్వాలతో తుడుచుకున్నాడు. తడి

సిన బట్టలు విప్పి ఆరేశాడు. రామారావు అందించిన లుంగీ కట్టుకున్నాడు.

“చెల్లమ్మా!” ఆర్తంగా వుంది ఆ పిలుపు. ఆ మాపుల్లో వుంది యుగాలనాటి వాత్సల్యం. ఆప్యాయంగా చాలా సంవత్సరాల తర్వాత వినపడిన ఆ పిలుపుకి భారతి గుండె పులకరించింది.

“ఆకలిగా వుంది ఏమయినా పెట్టవూ?” అన్నాడు పసివాడిలాగ లోకనాథం. ఆ మాటకి భారతి మనసుని తోడినట్లు బాధ పడింది. లోపలికి వెళ్లి పొయ్యి అంటించింది.

“అయిదు నిముషాల్లో వంట అయిపోతుంది

కూర్చోబావా!” రామారావు మర్యాద చేశాడు.

“నువ్వు కూర్చో” భేషజంగానే అన్నాడు లోకనాథం సహజ నైజంతో. అగాధం మధ్యన పెట్టుకుని ఇద్దరూ ఎదురెదురుగా కూర్చున్నారు. లోకనాథంలో ఎంత మార్పూ?!

లోతుకుపోయిన కళ్ళు. సల్పగా అయిన చెంపలు. మాసిన గడ్డం. అస్థిపంజరంలాగ అయిన శరీరం. అనంతసాగరాల్లాగ తీవ్రమైన వేదనని ఇముడుకున్న మాపులు.

“ఎలా ఉన్నారూ?” ముందు తనే పలకరించాడు లోకనాథం, పాడిపాడిగా.

“బాగానే ఉన్నాను భగవంతుడి దయవలన” వినమంగా అన్నాడు రామారావు.

“ఊ! ఏమిటి కబుర్లూ?”

“ఏముంటాయి? మామూలే రెక్కలు వచ్చి

న పిల్లలు ఎగిరిపోయారు. మేం మిగిలేం చివరికి.”

“మనం మనం కలుసుకుని సుమారు పది సంవత్సరాలుదాకా అయింది. అయినా ఏమీ అసలు కబుర్లూ కాకరకాయలూ లేవంటున్నావ్! చిత్రంగా ఉంది!” ఆశ్చర్యం ప్రకటించాడు లోకనాథం.

“చెలమకీ సముద్రానికి సంబంధించిన విశేషాలు ఏముంటాయి! నక్కకీ నాగలోకానికి పాతు కుదరదుగదా!” అన్నాడు. ఆ మాటలు సూటిగా తగిలాయ్. విచారంగా మొహం పెట్టి తలవంచి లోకనాథం గంభీరముద్ర వహించాడు. చాలాసేపు మౌనంగా వుండి పోయాడు. అంతలో ఉన్నట్లుండ వెక్కివెక్కి ఏడ్చాడు లోకనాథం.

రామారావు ఆశ్చర్యంతో కళ్ళు పెద్దవిచేసి చూశాడు. ఏం అనలేకపోయాడు. కాస్తేపటికి, తమాయించుకుని కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు లోకనాథం. “రామారావు! కళ్ళు మూసుకుని పోయిన స్వార్థంతో ఒకప్పుడు నేను నాతోడబుట్టిన చెల్లెలికి ద్రోహం చేశాను. పశ్చాత్తాప హృదయంతో ఇప్పుడు తన అన్న తనని క్షమించమని అడిగితే ఆమె నన్ను క్షమిస్తుందంటావా?” అన్నాడు చివరంగా.

గాయాల్ని కెలికినట్లుగా బాధపడ్డాడు. “అహంతో కనులు పారలు గమ్మినపుడు మనిషి చివిత్రంగా జంతువులాగే ప్రవర్తిస్తాడు. నా విషయంలో అదే జరిగింది. అప్పుడు నేను అటువంటి రాక్షసుణ్ణి. కానీ, రామారావ్! పరిస్థితులు తారు మారు అయ్యాయి, ఇప్పుడు నా కంటి పారలు విడిపోయాయి. నా భ్రమలు భోలగిపోయాయి. జీవితం నాకు చేదు నిజాన్ని చూపింది. భయంకరంగా నా ఎదుట నిల్చింది. చిత్రమైన ఈ పరిస్థితుల్లో ఇప్పుడు నాలో ‘ఆలోచన’ చోటుచేసుకుంది. చెల్లెమ్మని చూడాలని పించింది. వచ్చాను” అన్నాడు.

“అసలు ఏమైంది, బావా?” రామారావు అడిగాడు సంభ్రమంగా.

“రామారావు! ఇప్పుడు నాకు పిచ్చివాడిగా ముద్రపడింది. నా మీద దౌర్జన్యం చలాయిస్తున్నారు. నాళ్ళు వేటకుక్కల్ని నా మీదకి ఉసిగొల్పుతున్నారు. అవకాశం దొరికితే నన్ను ఖరం చెయ్యాలని నాళ్ళు చూస్తున్నారు. ఈ రోజు నా పరిస్థితి దీనాతి దీనంగా అయిందయ్యా! ఆ రోజు నిర్దాక్షిణ్యంగా నా చెల్లెల్ని ఇంట్లోనుండి గెంటేసాను. నిష్కారణంగా పగబట్టి ఆమెని సాధించాలని చూశాను. ఎన్నో రకాలుగా మీకు అన్యాయం చేశాను. ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నారని తరిమి తరిమి వేధించాను. ఏం సాధించినట్టూ?

ఆగ్రహింపు అప్పట్లో నాకు ఏదీ? పాప భీతి ఎక్కడా!! రామారావు! ఆ నా పాపమే ఇప్పుడు

నమ్మ వెంటాడుతూ ఉంది" అగాడు లోకనాథం.

"బావా! అంతా మర్చిపోండి. మీమీద మాకేం కోసం లేదు విజంగా" అన్నాడు రామారావు.

"ఇంతేగాదు ఇంకా ఎన్నో దుర్మార్గాలు చేశాను. ధన సంపాదనలో పడి మంచిని, మానవత్వాన్ని మరిచిపోయాను. ఎందర్నో నిలుపునా ముంచాను.

చేసిన పాపాలు ఊరికే పోతాయా? పోవు. నా పాపాలను నాతోపాటు ఎవరూ పంచుకోలేరుగదా! నా భార్య, కొడుకులకు నా సంపాదన కావాలి. అంతేగాని, నా పాపాలలో భాగం ఇస్తానంటే వప్పుకుంటారా? వాళ్లు ముమ్మాటికీ ఒప్పుకోరు. నా కొడుకులకూ, తండ్రి పోలికే వచ్చింది. వాళ్లు రఃనాడు తండ్రివి మించిన వాళ్లయ్యారు.

అందుకే నాకు ఈ గతి పట్టింది. నా వాళ్లు అనుకున్న వాళ్లకు నామీద ఏమీ అభిమానం లేదు. వాళ్లు ఆస్తికోసం ఈ రోజున కన్న తండ్రినే బ్లలి తీసుకొనడానికి సిద్ధమయ్యారు!" అయ్యా సంతో అగాడు లోకనాథం. లుంగీ పంచతో కళ్లు వత్తుకున్నాడు.

"ఇప్పుడు నాకు ఏ ఆశలేదు. అంతా అయిపోయింది. నేనూ నాదీ అనుకుని, ఆ అపోంతో, భ్రమలోపడి నిర్రవీగిన కాలం ఇప్పుడు గతంలో కలిసిపోయింది. నాకు ఏ స్వేచ్ఛలేదు. నాకు స్వాతంత్ర్యం లేదు. ఈ ప్రపంచంలో ఐశ్వర్యమంతటి చెడ్డది మరొకటి లేదు. అది ఎంతటి దుర్మార్గానికైనా వెనుదీయదు. వ్యాయామ్యాల విచక్షణే ఉండదు. నేనంటే ఏమిటో, ఇప్పుడు నాకు తెలియజెప్పారు. నాకన్న కొడుకులు, నా భార్యకూడా వాళ్లతో చేతులు కలిపింది. వాళ్లంతా కలిసి నమ్మ ఒంటిరివాడిని చేశారు.

ఎంతో శ్రమించి, పాపకర్మడనై, నేను ఇన్నాళ్లూ సాధించిన ఆ సంపాదనని, వోర్మాసుకుని తమకి అప్పగించమని వాళ్లు నమ్మ శాసించటం మొదలెట్టారు. కాదు కూడదన్నందుకు నేను వారిదృష్టిలో ద్రోహినయ్యాను. నమ్మ ఎలాగైనా సరే అంతంచెయ్యాలని కుట్ర పన్నారు. నేను తాగేనీరూ, తినే ఆహారం, పీల్చే గాలి విషపూరితం చెయ్యటానికి పన్నాగాలు పన్నారు. యమభటుల్ని నామీదకి ఉసిగొల్పారు. వింటున్నావా రామారావు! చివరకు నా బ్రతుకు ఇలాగైంది. దీనికి కారణం ఏమిటంటావూ?" ఆక్రోశనగా ప్రశ్నించాడు లోకనాథం.

రామారావు విషాదంగా నవ్వి, ఏదో చెప్పబోయాడు.

ఇంతలో భారతి మాట వినపడింది "అన్నయ్యా! భోజనానికి రా."

భోజనం దగ్గర నవ్వుతూ, త్రుళ్లుతూ కబుర్లు చెప్పాడు లోకనాథం. చెల్లెలితో చిన్ననాటి ముచ్చట్లు చెప్పి ఆ అనుభూతుల్ని నెమరువేసుకున్నాడు. రామారావుతో మాటల్లో జోకులు పేల్చాడు. కడుపునిండా తిన్నాడు. బ్రేవుమని త్రేన్నాడు. "అమ్మయ్య! చాలా కాలం తర్వాత తృప్తిగా భోజనం చేశాను. నీ రుణం ఎలా తీర్చుకోగలను, నా చిన్నారి చెల్లెలా?" అని అడిగాడు వాత్సల్యంగా. సుమారు నలభై సంవత్సరాల వయస్సుగల ఆ చిన్నారి చెల్లెలు లజ్జితురాలైంది అతని మాటలకి. సంవత్సరాల తరబడి గూడుకట్టిన వేదన గాలికి ఎగిరిపోయింది.

"అన్నా! అటువంటి మాటలు అనవద్దు. బ్రతిమాలుకుంటాను" అంది బాధపడ్డా. ఆ అన్నా చెల్లెళ్ల మాటల్ని చిత్రంగా వింటూ ఉండిపోయాడు రామారావు. నిద్రమరిచి చాలాసేపు కబుర్లు దొర్లాయి వారి మధ్యన. ఎక్కడవో తొలికోడి కూ

సింది. అంతలోనే ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చినట్లు హఠాత్తుగానే లేచాడు లోకనాథం.

లుంగీ పంచ వదిలి, ఆరిన బట్టలు తొడుక్కున్నాడు.

"నేను వెళ్తాను చెల్లాయ్! దురదృష్టవంతుడైన

పొలదుగు వెంకటేశ్వరరావు

ఈ అన్నని క్షమించు. ఈ అన్నగురించిన విషాదవార్త ఎప్పుడైనా నీ చెవినబడితే అభిమానపూర్వకమైన ఒక్క స్వచ్ఛమైన కన్నీటి బొట్టు రాలి చాలు. ఇన్నేళ్ల తర్వాత ఇప్పుడు నీలో అమ్మని చూసుకుని సంతోషపడ్డాను. థాంక్యూ చెల్లాయ్, వస్తాను" అని బయలుదేరాడు.

"ఈ రాత్రివేళ ఎక్కడికీ వెళ్లటానికి వీలులేదు." అని అడ్డుపడింది భారతి. కాని ఆమె మాటలు వినించుకోలేదు లోకనాథం. రామారావుకూడా ఎన్నో విధాలుగా చెప్పాడు.

గుమ్మంవరకూ వచ్చిన రామారావు చేతిని స్నేహంగా వాక్కి "రామారావు! నేను మీదగ్గర వుండటానికి వీలులేదు. అందువలన మీకు ప్రమాదం ఉంది. అందుకే నా చివరికోరికని తీర్చుకుని నేను వెళ్లిపోతున్నాను. రజీలు నా ప్రాణాలు తీయాలని వెంటబడ్డారు. తప్పించుకుని పారిపోయివచ్చాను. అయినా వాళ్లు నమ్మ వదలరు. వాళ్లు కాకలుతీరిన వాళ్లు వెతికివెతికి నమ్మపట్టుకుంటారు. నమ్మ హతంచేయక వదిలిపెట్టరు" అన్నాడు లోకనాథం. అతని కళ్లల్లో నీరు చిమ్ముకువచ్చింది.

"నేనూ, నా భార్య, నా కొడుకులూ నాదీ, అని నిర్రవీగాను. చివరికి వాళ్లే ఇప్పుడు నాకు మృత్యుద్వారాలు తెరుస్తున్నారు. దౌర్జన్యంగా నా మండి సర్వం దోచుకున్నారు వాళ్లు. నాకు పిచ్చి పట్టిందని నలుగురినీ నమ్మించారు. నమ్మ పిచ్చాను ప్రతిలో చేర్చించటానికి ప్రయత్నించారు. ఎదురు తిరిగానని రజీల్ని పురమాయింది చివరికి నా ప్రాణాలే తీయాలని నా వెంటబడ్డారు." ఆవేశంతో మాటలు ఆగిపోయాయి లోకనాథానికి. రామారావు బుజంమీద తలవాలి దుఃఖోద్విగ్నుడయ్యాడు లోకనాథం. కాస్తేపటికే తేరుకుని "రామారావు భారతి నమ్మ క్షమించింది. మవ్వకూడా నమ్మ క్షమించాలి. నేను దగాపడినవాణ్ణి. అక్రమానికి గురై ఆక్రోశిస్తున్నవాణ్ణి. ఇదంతా నేను చెపితే ఎవరూ నమ్మరు కానీ ఇది కఠోర వాస్తవం. ఇప్పుడో ఎప్పుడో భయంకరంగా మృత్యువును కావలించుకొనబోయే నా దీనత్వం పైన కొద్దిగా దయచూపించు నువ్వకూడా. భగవంతుడు మీ ఇద్దరికీ మేలుచేస్తాడు వెళ్తాను." అంటూ స్నేహపూర్వకంగా రామారావు చేతిని వూపి, చీకట్లోకి గబగబా పరుగెత్తాడు లోకనాథం.

రామారావు తలుపులువేసి, వెనుదిరిగాడు. అంతా ఆమె కూడా వింటూనే ఉంది— భారతి మొహంలో శోకం గూడుకట్టుకుంది.

బయట వీధిలో తపతపమని అడుగులవప్పుడు విన వచ్చింది.

ఆ అడుగుల చప్పుళ్లు ఒకవ్యక్తి తాలూకుని మాత్రమేకాదు. భీతిలో పరుగెత్తుతున్న ఒకవ్యక్తివీ, వాటితోపాటు అతన్ని వెంటాడుతున్న మరికొందరివీ కూడా.

ఆ అడుగుల చప్పుళ్ళు వ్యవస్థ వికృత రూపానికి ప్రతిబింబాలు. భయంతో, ఉద్యేగంతో, రామారావు బిగుసుకుపోయాడు.